

УДК 373.3.016:811.133.1]:371.67(44)

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПІДРУЧНИКІВ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ШКОЛАХ ФРАНЦІЇ

Радченко Ю.П.

Стаття присвячена дослідженню проблеми створення сучасного електронного підручника. Особлива увага приділяється вивченню основних принципів електронних підручників з іноземної мови у школах Франції.

Ключові слова: принцип, електронні підручники, іноземна мова, Франція.

В статье исследуются проблемы создания современного электронного учебника. Особое внимание уделено изучению основных принципов электронных учебников по иностранному языку в школах Франции.

Ключевые слова: принцип, электронные учебники, иностранный язык, Франция.

This article deals with the basic principles of constructing modern electronical textbooks of foreign languages in France.

Key words: principle, electronical textbooks, foreign languages, France.

Постановка проблеми. Як зробити процес опанування іноземної мови цікавим і посилюючим для кожного учня? У який спосіб закласти фундамент його особистої, соціальної та професійної успішності? Як, зберігаючи традиції вітчизняної освіти, зробити її відповідною запитам сучасного європейського суспільства, підвищити ефективність та доступність? Як саме перейти від “освіти для всіх” до “освіти для кожного”? Це не весь список проблем, які має вирішити вчитель. Нагальність вирішення цілого кола проблем зросла у зв'язку з реформами, що вже відбулися або відбуваються сьогодні у галузях освіти європейських країн. Одним з останніх засобів навчання нового покоління є використання електронних підручників. Залучення новітніх технологій саме у навчання іноземних мов дасть змогу створити принципово нове навчальне середовище, що забезпечить:

– високу якість підготовки учнів завдяки науково обґрунтованому поєднанню фундаментальної та практико-орієнтованої (функціональної) складників змісту навчання;

– системність знань, умінь та навичок завдяки реалізації принципу послідовності та узгодження змісту навчальних матеріалів не тільки з окремого предмета (у цьому випадку – з іноземної мови), а й на рівні міжпредметних зв'язків;

– формування світогляду учнів через комплексне, цілеспрямоване та активне засвоєння школярами найважливіших ідей та цінностей світової культури, опанування навичок збору, аналізу та використання інформації;

– можливість для вчителя найбільш плідно проявити свою професійну компетентність за раху-

нок електронних підручників, звільнить його від великої кількості рутинних операцій як під час підготовки до уроку, так і в процесі організації навчальної діяльності учнів у класі та вдома [3; 4; 6].

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Розробка теорії створення сучасних електронних підручників є актуальним напрямком роботи багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців. Дослідженню сучасних проблем електронних підручників з іноземних мов присвятили свої роботи в Європі А-В.Феннер, А.Фітцпатрік, Д.Ньюбай, Р.Халінк, Франсуа-Марі Жерар, Ксав'є Роеж'єр. Питання розробки електронних засобів навчання в Україні розглядають В.А.Костін, М.І.Жалдак, П.І.Сердюков, В.Г.Редько, Н.Д.Ротмистров, Л.Ю.Шапран, Л.І.Куниця, Т.П.Терещенко, Е.В.Александров, Ю.В.Попов, В.А.Свешнікова.

Метою статті є визначення основних принципів електронних підручників з іноземної мови у школах Франції як сучасного навчального засобу.

Завдання статті:

- дослідити основні вимоги до побудови сучасного електронного підручника з іноземної мови;
- визначити принципи створення електронних підручників з іноземних мов у школах Франції.

Основна частина. Освіта у сучасній Європі розуміється як самосвідомість цивілізації, а саме опанування основ філософії та інших наук, ознайомлення із найважливішими творами мистецтва та літератури [7].

Потреба громадянина Франції у володінні кількома іноземними мовами зумовлена не тільки економічними потребами, а є фактором загального політичного та культурного розвитку особистості.

Багатомовність – невід’ємна частина дня сьогоднішнього та майбутнього європейських країн. Освічена людина є продуктом своєї культури, і це дає їй змогу бути толерантною. Толерантність освіченої людини слід розуміти не тільки як необхідність бути терпимою, а й як визнання іншого світосприйняття як рівноправного, іншої особистості та культури як необхідної умови збагачення власного існування у сучасному світі. Готовність бути мобільним як відповідь на глобалізаційні процеси в сучасній економіці Франції та світу – це підготовка учнів до вільного пересування завдяки володінню іншими мовами у межах Європейського Союзу із співрозмовниками, для яких мова, що вивчається, є як рідною, так і іноземною. Професійна конкурентоспроможність громадян Європи – це достатньо високий рівень володіння іншомовною та міжкультурною компетенцією майбутніх громадян, щоб витримувати професійне суперництво з іншими спеціалістами в межах Європейського Союзу, відсутність мовної перешкоди [6]. Отже, сьогодні галузь навчання іноземних мов поруч з іншими предметами гуманітарного профілю відіграє особливу роль у формуванні та розвитку особистості громадян інтегрованої Європи. В умовах багатомовного та полікультурного суспільства галузь навчання іноземних мов має задовольняти потреби багатьох мільйонів його громадян, створити необхідні умови для особистісно зорієнтованого навчання іншомовного спілкування, в основі якого є учень із власними потребами та інтересами [5; 7]. Усе це має бути враховане й закладене в зміст електронних підручників для подальшої реалізації практично у всіх школах Франції.

Хоча експеримент над електронними підручниками з іноземної мови був розпочатий Міністерством освіти Франції тільки весною 2009 р. міністр освіти планує запровадити їх у навчання у всіх школах, колежах та університетах вже у 2012 р. [8].

Електронний підручник – це, безсумнівно, новий та перспективний засіб навчання.

Багато фахівців, які займаються питаннями створення і використання комп’ютерних засобів навчання іноземних мов, наголошують на врахуванні таких дидактичних принципів:

- принципу лінгвістичної адекватності, який означає, що програмний продукт повинен забезпечувати надійний аналіз мовних повідомлень: повно, однозначно і лінгвістично правильно;

- принципу наочності, який здійснюється в комп’ютерному курсі за допомогою графіки, мультиплікації, відеозображення та мультимедійних засобів;

- принципу проблемності, що має бути закладений у структуру мультимедійного програмного продукту: кожна дія учня спрямована на розв’язання заданих навчальних завдань;

- принципу індивідуалізації, який забезпечується режимом взаємодії студента з комп’ютером – студент, працюючи з комп’ютерним курсом, виконує обрані самостійно різновиди робіт у зручному для нього режимі;

- принципу адаптивності, який проявляється в здатності системи самоналаштуватися на певні

властивості, характеристики і параметри керованого об’єкта, в цьому разі – учня [2, с. 166–168; 1, с. 237].

Міністерство освіти Франції висуває ряд вимог щодо електронних підручників:

- вони повинні відповідати програмі Міністерства освіти;

- бути зручними у використанні;

- повинні містити дидактичні матеріали, у нашому випадку з іноземної мови;

- повинні включати рекомендації щодо використання електронних носіїв [8].

Електронні підручники у Франції стали інноваційно новою пропозицією навчальних послуг для вчителів, учнів та батьків. Вони створюють реальний робочий простір з можливістю виконня різноманітних вправ з іноземної мови он-лайн, оцінкою своїх навичок на сайті та навіть розробка вчителю своїх власних курсів завдань.

Учителі, які вже використовують електронні підручники на уроках іноземної мови, знайшли для себе ряд переваг. При підготовці до уроку вони не обмежуються стосами паперових посібників, а мають повну свободу для зміни завдань в електронній книзі, використовуючи декілька підручників. На уроці вчителі долучають у процес навчання інтерактивні цифрові дошки, що звичайно покращує сприймання та засвоєння іноземної мови.

Які переваги у навчанні висунули французькі вчені електронних підручників над паперовими?

- Вони (електронні підручники) комфортно поєднують різноманітні засоби масової інформації протягом уроку іноземної мови.

- Використовуючи мультимедійні ресурси (аудіо, відео, анімації тощо) на уроках, можна значно розширити навчальну практику викладання іноземної мови та в той же час збільшити концентрацію уваги учнів над навчальним процесом, що збільшить успіхи в навчанні.

- Однією з найголовніших зручностей є те, що учням не доведеться більше носити важкі паперові підручники до школи [8].

Але, на жаль, поки що не всі учні можуть користуватися електронними підручниками. Щоб втілити цей проект у дійсність, французьким чиновникам потрібно вирішити ряд фінансових питань, які пов’язані з: навчанням учителів у використанні цифрового обладнання; оснащенням шкіл та вчителів обладнанням та необхідним зв’язком: комп’ютерами, інтернетом, проекторами; ефективним обслуговуванням обладнання [8].

Висновки. Аналізуючи літературу, можна сформулювати основні принципи, за якими створюють сьогодні електронні підручники з іноземних мов у Франції:

- 1) системність (інформація відбирається відповідно до певних вимог і вибудовується за певною послідовністю). Така презентація інформації забезпечує цілісність навчального процесу, послідовність розвитку від класу до класу;

- 2) опора на міжпредметні зв’язки та розвиток умінь, котрі не пов’язані із навчанням окремих навчальних дисциплін – формуванням базових навчальних компетенцій та міжкультурної компетенції зокрема;

3) врахування вікових особливостей дітей (психологічні характеристики та характеристики, пов'язані з пам'яттю), які у процесі навчання значно змінюються;

4) електронний підручник з іноземної мови – це ланка зв'язку між учнем, учителем та змістом освіти, що має містити у своєму складі ефективну систему оцінки та самооцінки знань і вмінь, які учень отримує у процесі спілкування із цим підручником [7].

Разом із тим у Франції електронний підручник з іноземної мови сьогодні – це основний, але не єдиний компонент цілого комплексу сучасних засобів навчання.

У наш час неможливо розглядати електронний підручник ізольовано, відірвано від інших компонентів. Ми є свідками виникнення принципово нового навчального середовища, ефективність якого залежить від різноманітності його засобів.

Література

1. Костін В. А. Подолання труднощів оволодіння граматичними конструкціями при читанні англійських науково-економічних текстів з використанням комп'ютерних технологій / В. А. Костін // Вісник Київського державного лінгвістичного університету. Серія "Педагогіка і психологія". – К., 2005. – Вип. 8. – С. 231–239.

2. Куцева Н. О. Навчання англійської мови з використанням інформаційних технологій у мовному вищому навчальному закладі / Н. О. Куцева // Вісник Київського державного лінгвістичного університету. – Серія "Педагогіка і психологія". – К., 2000. – Вип. 2. – С. 165–170.

3. Approaches to Materials Design in European Textbooks: Implementing Principles of Autonomy, Cultural Awareness / Ed: Fenner Ann-Britt, Newby David. – European Center for Modern Languages, 2000. – 221 p.

4. Beacco J. C., Byram M. Guide for the Development of Language Educational Policies in Europe. From Linguistic Diversity to Plurilingual Education, Council of Europe, Language Policy Division, 2002. – 115 p.

5. Brander P. Education pack: Ideas, resources, methods and activities for informal intercultural education with young people and adults / P. Brander, C. Cardenas, J. de Vincente, R. Gomes, M. Taylor. – European Youth Center, 2005. – 208 p.

6. Strategies for educational reform: from concept to realisation. Council of Europe. Introductory paper by Jean-Michel Leclercq. General report by Pierre Laderriere. – Strasbourg : Council for Cultural Cooperation, 1999. – 177 p.

7. www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/psp/2007_7/3_11.pdf

8. <http://blog.crdp-versailles.fr/mncddp92/index.php/category/3.-L-experimentation>.